

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/314/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111231197
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7111231197.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu R. T. D. D..O..M., J., Ú. X, W.: XX XXX XXX, proti žalovanej C. T., T., D. X, zast. opatrovníčkou I.. S.L. D., zamestnankyňou Okresného súdu Košice -okolie, za účasti vedľajšieho účastníka konania Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, G., E. XX, W.: XX XXX XXX, o zaplatenie 1.617,38 eur istiny s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu 19 C/388/2011-52 zo 6. 8. 2012 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

M e n í uznesenie vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi tak, že náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva.

Žalobcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) uznesením konanie zastavil, vyslovil, že žalobcovi vracia po právoplatnosti uznesenia súdny poplatok 90,37 € prostredníctvom Daňového úradu Bratislava , do 30 dní od doručenia právoplatného uznesenia a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi (ďalej len VÚ) trovy konania 189,60 eur, ako trovy právneho zast. na účet jeho zást., do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

Zastavenie konania odôvodnil § 96 O.s.p. a vrátenie súdneho poplatku § 11 ods. 4 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil ust. § 146 ods. 2 O.s.p., keď dôvodil, že žalobca ako účastník konania zavinil zastavenie konania a preto nemá právo na náhradu trov konania voči žalovanej a súčasne je povinný nahradiť trovy konania VÚ. Ďalej konštatoval, že sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že je v danom prípade na mieste aplikácia § 150 O.s.p. , na základe ktorej by nemal VÚ náhradu trov konania nepriznať. Uviedol, že podstatou vstupu VÚ do konania bola snaha zabezpečiť žalovanej (spotrebiteľovi) kvalifikovanú obranu proti žalobe, pričom za situácie, že v konaní súdom ustanovená opatrovníčka sa k žalobe vôbec nevyjadrila , je nepochybné , že VÚ túto svoju podstatu vstupu a účel vstupu do konania splnil, že vzhľadom k tomu, že žalobca zobral žalobu späť v dôsledku námietky premlčania vznesenej VÚ, preto nemohol vyhodnotiť právne zastúpenie VÚ ako nadbytočné, účelové a nehospodárne. So zreteľom na čl. 47 ods. 2 Ústavy SR nevidel najmenší dôvod na to, aby v danom prípade neakceptoval pr. zast. VÚ , navyše ak vzhľadom na uvedené považoval pomoc advokáta za právne kvalifikovanú obranu.

Proti uzneseniu v časti, v ktorej súd zaviazal žalobcu na náhradu trov konania VÚ, podal žalobca v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a žiadal napadnutý výrok podľa § 220 O.s.p. zmeniť a zároveň

si uplatnil aj trovy odvolacieho konania 20,11 eur s DPH, pozostávajúce z 1/2 úkonu právnej služby 10,96 eur , DPH a režijného paušálu k právnomu úkonu 9,16 eur s DPH (podanie odvolania)

V odvolaní uviedol, že vzhľadom na ust. § 93, § 142, § 146 a § 150 O.s.p. sa nestotožňuje s rozhodnutím súdu, ktorým priznal VÚ náhradu trov konania , lebo v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva (rozhodnutie KS v Košiciach 6 Co/141/2012) , že cieľom Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zák. o ochrane spotrebiteľa(§3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii VÚ (§ 93 ods. 2 O.s.p) a preto nevidí význam v právnom zastúpení VÚ, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch, že nemožno preto prijať záver, že právny zástupca VÚ vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci a poskytol také právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia, že samotné združenie disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v problematike ochrany spotrebiteľa a preto je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom konaní (rozhodnutie OS Nitra 25 C/58/2012), že preto podľa jeho názoru ak sa združenie rozhodne využiť pre zast. v konaniach pomoc advokáta , musí trovy právneho zast. znášať z vlastných prostriedkov, lebo v opačnom prípade by jeho konanie vytváralo dojem účelovosti (viď rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave 5 Co/26/2012 a 3 Cob/259/2011) , že účelom právneho zast. je predovšetkým zast. záujmov klienta, avšak , že v danom prípade možno konštatovať, že právne zast. VÚ je nadbytočné, účelové a neehospodárne, keďže Združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania. V tomto konkrétnom prípade upozornil na skutočnosť, že žalovanej bol podľa § 29 ods. 2 O.s.p. ustanovený opatrovník, ktorý disponuje rovnakými oprávneniami ako účastník konania a keďže konaním VÚ v podobe jeho zast. došlo k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a neehospodárnosti konania , že súd by mal na uvedené skutočnosti prihliadať a reflektovať použitím § 150 O.s.p. a náhradu trov konania mu nepriznať (viď rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 16 Co/100/2012, Krajského súdu v Prešove 13 Co/36/2012 a 13 Co/35/2012, nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/03). Jeho tvrdenie, že trovy právneho zast. VÚ nie sú účelne vynaloženými , mu potvrdzovala aj rozhodovacia činnosť slovenských súdov, pričom poukázal na niektoré rozhodnutia súdov týkajúce sa uvedenej problematiky. Záverom vytykal súdu, že rozhodnutie o náhrade za úkon právnej služby prevzatie a príprava právneho zast. je nepreskúmateľné, nakoľko nie je zrejmé , akým spôsobom sa právny zást. oboznámil so spisovým materiálom a zdôraznil, že vyjadrenie právneho zástupcu je zhodné s vyjadreniami v iných konaniach a, že tieto úkony by mal prioritne vykonávať samotný VÚ (viď rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II 13 C/14/2012, Okresného súdu Bratislava IV 8 C/303/2011, rozhodnutie KS v Košiciach 6 Co/1471/2012, rozhodnutie KS v Banskej Bystrici 17 Co/91/2012 a rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I 7 C/77/2011).

VÚ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s jeho argumentáciou nesúhlasí a navrhol uznesenie v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania 51,98 eur.

Tvrdil, že aplikácia §150 ods. 1 O.s.p. na danú právnu vec je nenáležitá, keďže pre posúdenie možnosti aplikácie cit. ust. je podstatné zisťovanie okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním účastníkov v priebehu sporu a s okolnosťami uplatnenia nároku. Podotkol, že v množstve súdnych sporov môže preukázať, že jeho vstup do konania pôsobil pre žalobcu odradzujúco, keďže tento , uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku , vzal svoju žalobu späť a konanie žiadal zastaviť , čoho vyplýva, že jeho samotný vstup do konania ako VÚ na strane spotrebiteľa , je dostatočne účinným prostriedkom na zabránenie porušovania spotrebiteľského práva. Za nenáležité považoval tvrdenie žalobcu, že má trovy advokáta hradiť z vlastných prostriedkov, nakoľko napriek zákonnej možnosti čerpať finančné prostriedky na podporu svojej činnosti z prostriedkov štátu , je uvedená podpora skôr v rovine iluzórnej, než v rovine skutočnej. Namietal aj argumentáciu žalobcu, že žalovanej bol súdom ustanovený opatrovník, ktorý disponuje rovnakými oprávneniami ako účastník konania, keďže v skutočnosti opatrovníci, ktorí sú ustanovení ako pracovníci , či už procesného alebo iného súdu , príp. obce , sú iba formálnym článkom, materiálne neposkytujú skutočnú ochranu spotrebiteľovi, častokrát pôsobia v konaní skôr pasívne a aktívne nebránia práva spotrebiteľa. Taktiež vytykal žalobcovi tvrdenie, že úkon prevzatie a príprava zast. nie je úkonom v konaní preukázaným, že sa jedná o mimoriadne dôležitý úkon, kedy sa advokátom zhodnocuje opodstatnenosť, účelnosť,

stratégia a taktika právneho zast. a následne sa táto analýza konzultuje na prvej porade s klientom a poukázal na rozhodnutie KS v Banskej Bystrici 15 Co/155/2012 -57, ktorý k uvedenej námietke žalobcu už zaujal právny názor. Uviedol, že súd pri rozhodovaní o jeho trovách postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora EÚ, s ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou a, že o odôvodnenosti priznania jeho trov svedčí aj novelizované znenie § 137 O.s.p., ktoré bolo s účinnosťou od 1.1.2012 doplnené zák. č. 332/2011 Z.z o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi, v zmysle ktorej sú trovami konania aj náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, pričom novelizovaná právna úprava zohľadnila aj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci DEB proti Spolková republika Nemecko C-279/09. Poukázal aj na rozhodnutie KS v Prešove 3 Co/131/2011-85, ktorým zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, ustanovil VÚ, ktorým bola taktiež právnická osoba zameraná na ochranu spotrebiteľa advokáta a konštatoval, že nie možné nedôvodne a bez akýchkoľvek logických súvislostí podmieňovať spôsobilosť občianskeho združenia na vykonávanie predmetu svojej činnosti odbornosťou v odbore právo. Zdôraznil, že občianske združenia na ochranu spotrebiteľ si v prevažnej miere zakladajú samotní občania poškodení nekalými praktikami a neprijateľnými zmluvnými podmienkami a často pri nedostatku organizačného a finančného zabezpečenia chránia páva v prevažne nemajetných spotrebiteľov, ktorí rezignujú na obranu svojich práv, pretože nemajú dostatok prostriedkov na advokáta a tým na rovnocenný priebeh súdnych konaní. Uviedol, že účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno odvodiť z čl. 47 ods. 2 Ústavy a, že ústavný rozmer práva účastníka na náhradu trov konania vyplýva z nálezov Ústavného súdu SR. V súvislosti so svojim tvrdením, že VÚ má principiálne právo na náhradu trov konania poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 5 Cdo/71/2010, komentáre k Občianskemu súdnemu poriadku a rozhodovacia činnosť slovenských súdov. Záverom uviedol, že v predmetnej veci boli uplatňované nároky proti spotrebiteľovi a bolo nutné použiť normy spotrebiteľského práva, ako aj výkladové pravidlá ich aplikácie, pričom základnou filozofiou spotrebiteľského práva je pozitívny zásah štátu, ktorým je kompenzovaná zjavná nerovnováha medzi dodávateľmi a spotrebiteľom v kontraktlačnom procese, ktorým sa realizuje zákonodarná moc spotrebiteľskou právnou úpravou, avšak nezastupiteľnú úlohu pri napĺňaní cieľov EÚ v rámci ochrany spotrebiteľa musí zahrávať aj súdna moc náležitou aplikačnou praxou a to aj v otázke rozhodovania o trovách konania subjektov, ktoré vystupujú na ochranu spotrebiteľa.

Uznesenie, okrem výroku o povinnosti žalobcu nahradiť VÚ trovy konania, nebolo odvolaním napadnuté nadobudlo právoplatnosť (§ 206 ods. 1, 3 O. s. p.), preto v uvedenom rozsahu nebolo v odvolacom konaní preskúmané.

Odvolací súd postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodne a uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť podľa § 220 O.s.p. a náhradu trov konania VÚ nepriznať (po preskúmaní napadnutého výroku podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p.)

Podľa ust. § 93 ods. 2 O.s.p. ako VÚ sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Uvedené ust. bolo do nášho právneho poriadku zavedené zák. č. 384/2008 Z.z, pričom týmto samotným zákonom bola VÚ daná legitímácia na vstup do konania. Cieľom takto koncipovanej právnej úpravy podľa Dôvodovej správy k uvedenému zák. bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Vedľajšie účastníctvo je formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. VÚ je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). VÚ je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je v zmysle ust. § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Vzhľadom na uvedené, účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu ale nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho zmysel a účel, teda „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie [to však napríklad neplatí pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje o žalobe platobným rozkazom (tzv. skrátené konanie), kedy sa táto pomoc môže najskôr prejaviť, až keď bude proti platobnému rozkazu podaný odpor].

Vychádzajúc z ust. § 93 ods. 4 O.s.p. v zmysle ktorého VÚ má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník je možné mu priznať aj náhradu trov konania, ale len za predpokladu že toto právo vzniklo aj účastníkovi na strane ktorého v konaní vystupoval.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov konania potrebných na účelne uplatňovanie, alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemá.

Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky priznáva každému právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi. Pojem každý spadá aj na VÚ, ten nie je vylúčený z voľby akým spôsobom si toto ústavou dané právo uplatní, ale musí počítať s tým, že súd bude skúmať podľa § 142 ods.1 O.s.p. či trovy ním uplatnené boli vynaložené účelne teda či sa nimi sledovalo procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Súd nemôže zaviazat účastníka na náhradu tých trov, ktoré druhý účastník počas konania vynaložil zbytočne.

Paušálny vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS do všetkých konaní, v ktorých vystupuje ako žalobca rovnaký subjekt, bez ohľadu na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa a rovnako aj na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že VÚ vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, pričom splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty VÚ vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho na stane koho vstupuje do konania nepovažoval odvolací súd jeho trovy za účelne vynaložené. Skutočnosť, že združenie na zastupovanie v konaní splnomocnilo advokáta vzbudzuje u odvolacieho súdu dojem, že účelom jeho vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie prospechu v podobe priznanej náhrady trov konania. V konaní vedľajší účastník nebol splnomocnený na vznesenie námietky premlčania, preto ani ju účinne ani nevzniesol (ako sa mylne domnieval súd prvého stupňa).

V zmysle uvedeného odvolací súd urobil záver, že nebolo potrebné aplikovať ust. § 150 O.s.p v danej veci (tak ako to namieta v odvolaní žalobca), avšak so zreteľom na účel právneho zastúpenia, na hospodárnosť konania zmenil uznesenie vo výroku o náhrade trov konania tak, že náhradu trov VÚ nepriznal, keďže tieto ním neboli účelne vynaložené, čo vyplýva aj z toho, že žalovaná nepodala odvolanie, je zastúpená opatrovníčkou.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 224 ods.1 a § 142 ods. 1 O. s. p. a žalobcovi a VÚ ich náhradu nepriznal, lebo VÚ nemal v odvolacom konaní úspech a aj keď žalobca mal v odvolacom konaní úspech a vznikli mu trovy odvolacieho konania z titulu trov právneho zast., tieto nemožno považovať za účelne vynaložené.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov : 3 hlasy za (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.